

Eerste lijns diagnostiek, tweede klasse kwaliteit?

De kwaliteit van de analyses binnen klinisch chemische laboratoria wordt continu bewaakt en getoetst door middel van landelijke bloedmonsterrondzendingen en vallen onder de kwaliteitsnorm van het CCKL (EN/ISO 15189). Ook alle analyses die aan het bed van de patiënt gedaan worden, de zogenaamde 'Point-of-Care Tests' (POCT), vallen binnen een ziekenhuis onder deze strenge kwaliteitsnormen. Dit is vorig jaar nog bevestigd met de circulaire over bloedglucosemeters van de Inspectie voor Gezondheidszorg.

Een patiënt die met een gezondheidsvraag bij een arts komt, verwacht overal dezelfde kwaliteit onafhankelijk of hij/zij zich nu tot een medisch specialist of tot een huisarts wendt. Wat betreft de analyses die een huisarts naar een klinisch chemisch laboratorium stuurt, is deze kwaliteit ook geborgd. Echter bij de analyses die binnen de huisartsenpraktijk op POCT-meters uitgevoerd worden, lijkt deze borging opeens niet meer te hoeven.

Voor het Klinisch Chemisch Hematologisch Laboratorium (KCHL) in het Slingeland was dit niet acceptabel en gezamenlijk met de huisartsen in de regio is besloten dit te veranderen. In 2005 zijn alle POCT-meters voor glucose op de huisartsenpraktijken vervangen door één type plasma-gekalibreerde meter met allemaal dezelfde meetstrips, waardoor de gemeten waarden vergelijkbaar werden met het KCHL. Het beheer van deze meters en de bijbehorende prikpenen is onder het KCHL gekomen. Vervolgens zijn alle doktersassistenten op de huisartsenpraktijk door het POCT-team van het KCHL geschoold in het gebruik ervan. Daarnaast is er door het KCHL een regionale rondzending van bloedmonsters voor de huisartsen opgezet. Dit houdt in dat er halfjaarlijks volbloedmonsters met 2 standaard niveaus worden rondgestuurd naar alle deelnemende praktijken. De uitslagen worden digitaal teruggestuurd naar het KCHL die vervolgens actie onderneemt. Bij een goede analyse van de volbloedmonsters krijgt de huisartsenpraktijk een digitaal certificaat en bij afwijkingen komt een medewerker van het KCHL langs om te controleren of de afwijking veroorzaakt wordt door preanalytische factoren (verlopen reagentia, verkeerde manier van werken etc.) of om eventueel de meter te vervangen. Het aantal afwijkingen is sinds 2005 duidelijk verminderd.

De deelname aan deze service is vrijwillig, maar ondertussen is 95% van de huisartsen aangesloten en is het uitgebreid met de verloskundigen en verpleeghuizen. Naast glucose worden sinds 2006 ook de POCT hemoglobinemeters door het KCHL beheerd en is hiervoor ook een haljaarlijkse regionale rondzending van bloedmonsters.

Juist omdat de huisarts een belangrijke poortwachtersfunctie heeft om overdiagnostiek te voorkomen en de patiënt hiermee niet onnodig belast moet worden, is het van belang dat de eerste lijn ook eerste klasse diagnostiek ontvangt.

Dr. S.G.A. Koehorst, klinisch chemicus
Dr. M.P. Schuijt, klinisch chemicus
Slingeland Ziekenhuis, Doetinchem

Bijlagen: - Artikel uit Accu-Chek Magazine
- Digitale rapporten rondzendingen glucose en hemoglobine

Uniek project in Doetinchem

Op initiatief van dr. Stephan Koehorst heeft het Klinisch Chemisch Laboratorium van het Slingeland Ziekenhuis in Doetinchem een uniek project opgestart met de huisartsen in de regio Doetinchem. Bijna 90% van de huisartsen in de regio doet mee met dit project waarbij de kwaliteitscontrole van de bloedglucosemeters het speerpunt is.

Kwaliteitscontrole

Kwaliteitscontrole van de bloedglucosemeter werd vrijwel niet gedaan; in de drukte wordt dit vaak vergeten, hoewel de huisartsen hier zeker wel het nut van inzien. Dit project is, na veelvuldig overleg met de huisartsenvereniging, opgezet om aan de huisartsen te laten zien dat het laboratorium meer is dan een verstrekking van uitslagen van de onderzoeken die worden aangeboden.

Dit hebben zij gedaan door te laten zien dat de mensen van het laboratorium ook andere dingen kunnen. De huisartsen waren meer dan bereid aan het project mee te werken.

Inventarisatie

Bij de start van het project is men begonnen met een inventarisatie. Bloedmonsters werden hierbij getest op verschillende meters. Omdat het niet mogelijk is om voor verschillende meters één testmonster te gebruiken, is aan de huisartsen gevraagd of zij bereid waren over te gaan op één type meter; hierdoor werd het makkelijker een controlemonster te maken. Het laboratorium heeft een tweetal meters voorgesteld aan de huisartsen, waarbij de huisartsen de definitieve keuze hebben bepaald: er is gekozen voor de Accu-Chek Sensor.

Start van het project

Toen de uiteindelijke keuze voor de Accu-Chek Sensor eenmaal gemaakt was, konden de meters aan de huisartsenpraktijken worden verstrekt. De meters zijn door Richard Meijer, het eerste aanspreekpunt voor de huisartsen, persoonlijk gebracht. Hij heeft hierbij tevens een instructie van de meter voor de huisarts of praktijkondersteuner verzorgd. Bij de instructie werd ook veel aandacht besteed aan de bloedafname met de Accu-Chek Softclix Pro. Omdat we goede initiatieven en projecten met een uniek karakter als firma ondersteunen zijn de meters en prikpenen beschikbaar gesteld door Roche Diagnostics en door het Slingeland Ziekenhuis in bruikleen gegeven aan de huisartsen. Er zijn slechts twee voorwaarden waar aan moet worden voldaan: de huisarts moet meedoen aan de kwaliteitscontrole en de meter moet ook daadwerkelijk worden gebruikt. Om het makkelijk te maken voor de huisarts kunnen de strips en lancetten worden besteld bij het laboratorium van het ziekenhuis.

Kwaliteitscontrole

Twee keer per jaar doet het laboratorium een kwaliteitscontrole met de meters die aan de huisartsen ter beschikking zijn gesteld. De eerste rondzending wordt dit najaar verzorgd. Meer over de resultaten hiervan leest u in het volgende Accu-Chek Magazine.

Enthousiast

Inmiddels zijn de huisartsen zeer enthousiast en komen er ook uit andere hoeken aanvragen voor dit unieke project.

Foto: Roche Diagnostics

Stephan Koehorst en Richard Meijer: de initiatiefnemers van het project.

Kwaliteitsbewaking huisartsen apparatuur

Klinisch Chemisch en Hematologisch Laboratorium, Slingeland Ziekenhuis Doetinchem

Datum meting: 28-10-2008

Naam arts:

Plaats: Doetinchem

Betreft de controle van Accu Chek Sensor met serienummer 852514698

Gebruikte strips: Plasma gecalibreerd

Exp. datum: 2008-11

Controle uitgevoerd door: assistente

Resultaten meting

Controle 1 5,7 mmol/l
Controle 2 20,1 mmol/l

Resultaten meting KCHL

		Max. bereik	
Controle 1	6,3 mmol/l	5,3 - 7,3	mmol/l
Controle 2	19,5 mmol/l	16,6 - 22,4	mmol/l

Conclusie

De meter voldoet aan de TNO-norm

Kwaliteitsbewaking uitgevoerd volgens TNO-norm:

Resultaat <6,5 mmol/l verschil met meting KCHL: $\pm 1,0$ mmol/l toegestaan
Resultaat >6,5 mmol/l verschil met meting KCHL: ± 15 % toegestaan

met vriendelijke groet,
Stephan Koehorst
Richard Meijer

Kwaliteitsbewaking huisartsen apparatuur

Klinisch Chemisch en Hematologisch Laboratorium, Slingeland Ziekenhuis Doetinchem

Datum meting: 28-10-2008

Naam arts:

Plaats: Doetinchem

Betreft de controle van HemoCue met serienummer 73601308

Vervaldatum cuvetten: 2008-12

Controle uitgevoerd door: assistente

Resultaten meting

Controle 1 4,4 mmol/l
Controle 2 7,8 mmol/l

Resultaten meting KCHL

Controle 1	4,2 mmol/l	Max. bereik		
Controle 2	7,5 mmol/l	3,8 - 4,6	mmol/l	
		6,8 - 8,3	mmol/l	

Conclusie

De meter voldoet aan de TNO-norm